

[Udenrigsministeren.]

har været så kraftig, som det overhovedet har været muligt. Videre at et forslag om afskaffelse af kontrolrådspasordningen for første gang er stillet i NATOs råd og stillet af Danmark, og at vi allerede nu efter ikke så få anstrengelser er nået til en lempelse, som betyder, at ikke blot enkelte grupper i specielle situationer, men at praktisk talt alle kan få udstedt kontrolrådspas. Jeg har lagt megen vægt på at nå frem til et friere rejsesamkvem, og det er altså ikke blevet ved ordene.

Også på det store område i udenrigspolitik, som hedder erhvervssamarbejde og eksportfremstød, er der ydet et stort arbejde og taget initiativer i den forløbne tid. Efter invasionen i Tjecoslovakiet har der naturligt nok været en vis tilbageholdenhed med hensyn til øst-vest kontakter; jeg tror ikke, det ærede medlem hr. Per Hækkerup vil kritisere os derfor. Den fordømmelse af invasionen, som fyldte os alle, kom straks til orde dels direkte over for de besættende landes regeringer, dels gennem den resolution i FN's sikkerhedsråd, som Danmark var medforlagsstiller til, og som Danmark blev ordfører for.

Aktiviteten inden for u-landsarbejdet og nedrustningsområdet har ikke på nogen måde været svækket.

Hovedsynspunktet for regeringen er, at der tages et initiativ, når som helst og hvor som helst det gavner Danmarks interesser, eller når det kan gøre nytte inden for det internationale samarbejde. Regeringen ønsker ikke at tage initiativer, der ikke fører til noget, bare for initiativets egen skyld.

Hvad angår Danmarks markedspolitiske stilling i Europa og i Norden, har regeringen heller ikke ligget på den lade side, men det er der allerede talt om af statsministeren, og det vil der blive talt om, tror jeg, af handelsministeren, så det skal jeg ikke komme ind på.

Jeg skal endelig svare på nogle spørgsmål, som blev stillet til mig af det ærede medlem hr. Gert Petersen; ét spørgsmål drejede sig om forbundsrepublikkens stilling til ikke-spredningstraktaten. Regeringen har ved tidligere lejligheder givet udtryk for den afgørende betydning, vi fra dansk side tillægger en snarlig gennemførelse af traktaten om ikke-spredning af kerne-

våben. Danmark var som bekendt et af de første lande, som ratificerede traktaten. For at traktaten kan træde i kraft fordres, at USA, Storbritannien og Sovjetunionen samt 40 andre lande ratificerer. Ifølge de for udenrigsministeriet foreliggende oplysninger har hidtil 14 lande nu ratificeret traktaten.

Som et udtryk for den betydning, regeringen tillægger traktaten, rettede den i slutningen af september 1968 — jeg skal måske i dagens anledning sige: tog den det initiativ at rette — en indtrængende opfordring til en række lande, heriblandt Forbundsrepublikken Tyskland, om at slutte op om traktaten. Det var i sommeren 1968 ventet, at forbundsrepublikken ville underskrive traktaten i løbet af efteråret, men de 5 Warszawapagtlandes indrykning i Tjecoslovakiet og den omstændighed, at Sovjetunionen i forbindelse hermed forstærkede sine angreb på forbundsrepublikken og herunder bl. a., som man vil huske, påberåbte sig den såkaldte fjendeklausul i FN-pagten til intervention i Vesttyskland, har imidlertid bevirket, at man fra tysk side har ønsket at gøre spørgsmålet om en undertegnelse til genstand for yderligere undersøgelser. Disse er efter de foreliggende oplysninger endnu ikke afsluttet; og efterhånden som tidspunktet for det tyske forbundsdagsvalg i september nærmer sig, må det vel anses for tvivlsomt, om en undertegnelse vil kunne ske forud for valget, selv om vi er bekendt med, at den tyske udenrigsminister går ind for det.

Regeringen følger opmærksomt udviklingen med hensyn til de enkelte landes tilslutning til traktaten; jeg går ud fra, at minister K. Helveg Petersen under sit forestående besøg i Bonn i næste uge vil få lejlighed til nærmere at gøre sig bekendt med de overvejelser, som man fra tysk side kan gøre sig med hensyn til tidspunktet for en undertegnelse af traktaten.

Et andet spørgsmål drejede sig om sikkerhedskonferencen. Om det finske forslag om forberedelserne til konferencen vil jeg gerne sige, at forslaget fra Finland blev rettet til alle europæiske hovedstæder inklusive Bonn og Østberlin samt til USA og Canada, og det forudsætter, som det hedder, at alle vedkommende regeringer skal deltage i en eventuel konference. Fra dansk side har vi